

tega starega sredstva, čeprav v drugi obliki, da je mogel na ta način omejiti vspeh maršala Focha, vrhovnega poveljnika četverosporazumovih armad, da namreč prederne nemško fronto ter odreže nemško armado, ki se je nahajala v obliki loka na južnem bregu reke Aisne, od ostalih nemških armad. Ta del fronte torej, ki je segal v obliki loka v francosko črto, so Nemci izpraznili, kajti umaknili so se na severni breg reke Aisne in se tako izognili napadam od treh strani.

Na ta način so si Nemci sedaj sicer ustvarili nekoliko ugodnejšo obrambno črto, kar pa prav nič ne spremeni dejstva, da je v nemški veleofenzivi in v francoski protiofenzivi uspeh očitno na strani — Francozov, kajti pridobili so na ozemlju kot zunanji znak svojega vpeha. Ta francoska pridobitev sicer ni odločilne važnosti, toda eno je nedvomljivo približno: Izjednačen je velikaški moralni vtis, katerega je dosegla Nemčija s svojo veleofenzivo v spominu, ko je zasedla več kakor 6000 štirijaskih kilometrov francoskega ozemlja, ko se je že približevala s svojimi armadami Amiensu in Parizu. Ta vspeh je močno povzdignil samozhitje Francozov, ki so v vojaškem oziru glavni nositelji bremen vojne na zapadu. Vrh tega so pa našli v osebi vrhovnega poveljnika maršala Focha vojskovođe, ki kot tak prav nič ne zaostaja za Hindenburgom.

Splavalo je po vodi upanje, katero je v spomladni in v pričetku poletja vladalo v Nemčiji, da bo namreč nemško orožje izsililo odločitev svetovne vojne na francoskem bojišču. Še predno bi mogle priti zdajno v poštev ameriške čete. Izjalovljena zadnja velika nemška ofenziva pa znova sprčičuje, da z orožjem ne bomo prišli do zaželjenega miru.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so se Nemci na črti Soissons—Reims umaknili na severni breg reke Vesle, ki se izliva 10 km vzhodno od Soissons v reko Aisne. Boji se vrše že tudi za severni breg reke Vesle. Mesto Soissons se zopet nahaja v francoski oblasti. Nemci baje nameravajo izprazniti tudi levi breg reke Aisne in se umakniti na desni breg. V Evropi so sedaj nahaja poldrug milijon ameriških čet.

Vsak dan napredek 10 km.

Francosko uradno poročilo z dne 3. avgusta pravi, da prodira francoska armada na dan približno 10 km naprej.

Kako se Amerika oborožuje.

Vlada Združenih držav Severne Amerike je poslala na francosko bojišče komisijo, ki šteje devet članov in ki ima nalogo, da prouči vojne razmere na francoskem bojišču. Ta komisija je podala sedaj sledečo uradno izjavo:

Doba predpriprav za vojno je za Združene države Severne Amerike sedaj končana. Združenim državam je sedaj na razpolago 20 milijonov mož, ki se nahajajo v vojnoobvezni starosti. V Evropi se sedaj nahaja 1½ milijona ameriških čet. Pred koncem meseca oktobra se bo nahajalo v Evropi 2 milijona ameriških čet, istočasno se še pa bo v Ameriki vežbalo 1 milijon mož. Razven ogromne množine municije, ki se je do zdaj poslala na evropsko bojišče, je Amerika, odkar je stopila v svetovno vojno, izdelala toliko pušk, da prideta dve puški na vsakega vojaka. Odkar je stopila Amerika v svetovno vojno, je izgotovila 82.540 strojnih pušk, vsak tečen pa pošlje 1 milijon ročnih granat najboljšega in najnovjšega izdelka na evropsko bojišče. Amerika izdeluje zdaj več kakor 22.000 rakotoplovov ter vežba 100.000 rakotoplovcov. Novi ameriški motor je v razmerju s svojo težo najmočnejši stroj na svetu, ki je v stanju, napraviti v 20 urah zračni polet iz Amerike v Evropo. Kar dostaje gradnje ladij, bodi omenjeno, da so je le same enega dne in sicer dne 4. julija izpustilo v vodde čez 100 ladij. V vsakem mesecu se zdaj zgradi — čez pol milijona ton. Koniec vojne ni več daleč. Nemčija bo brez vsakega upa premagana na suhem, na morju in v zraku.

Dolga sveta nolično vojna več!

Iz Londona se z dne 4. avgusta uradno poročilo: Angleški vojni minister se je glede položaja izjavil sledeče: Četverosporazumne države se bojujejo za čist mir. Število ameriških čet narašča vedno bolj in bolj. Velika množina mislečega ljudstva v Evropi in Ameriki je sedaj prepričana, da bi se mi bili zastopji bojevali, ako bi se ne bili že kol v pričetku zjeffinili v veliki misli, katera bo do konca — sveta izključevala in onemogočevala vse vojne.

Na drugih bojiščih.

Na italijanskem bojišču razven živahnih artilerijskih bojov nobenih važnejših vojnih dogodkov. Amerika pošilja svoje čete tudi na italijansko bojišče. — Na alpskem bojišču živahni boji v dolini reke Devoli, sicer pa ovira neznosna vročina vsaka večja vojna podvzeja. — Na turških bojiščih večji sponadi na vzhodnem bregu reke Jordan ter na vzhodni obali Mrtvega morja. Arabija je od ostale Turčije popolnoma odrezana.

Razne politične vesti.

Jugoslovanski deklaracije (v Zlati Kopji na Koroškem podpisalo več 1000 psov).

Jugoslovanske deklaracije je v St. Petru pod Sv. gorami podpisalo več 1000 psov. Živele zavedne Sentpetranke!

Za deklaracije se je soglasno izrekel občinski odbor občine Zabljek pri Slov. Bistrici. Slava mozem, ki tudi v času nemških obelosti in predrznosti pokažejo svojo narodno zavest! Živeli!

Ogrski Slovenci z velikim navdušenjem podpisujejo jugoslovanske deklaracije.

„Jugoslovan“ prične zopet izhajati. Posl. Gostinčar je posredoval zaradi lista „Jugoslovan“ pri osrednji vladi, kjer je zvedel, da je bil list ustavljen samo za tri tedna. „Jugoslovan“ zopet izide dne 10. avgusta.

Strašno ime — „Jugoslavija.“ V Makarski v Dalmaciji je vnet Hrvat zgradil brodič in ga je krstil „Jugoslavija.“ Zandarški ritmojster je to opazil in je zahteval, da se to „strašno“ ime odstrani takoj z brodiča, ker baje ogroža sigurnost države.

Protest slovenskih vojakov. Z bojišča nam pišejo dne 15. julija: „Slov. Gospodar“ torej ne sme k nam. Torej tudi v tem oziru zopet dvojna meral! Pa naj bo! Radi tega nas pač ne bodo uničili. Ravno nasprotno. Res škoda, da ne bomo mogli znati vseh novic iz domovine, a nekaj bomo že tudi iz „Straže“ izvedeli. S tem so nam še bolj vneli željo po samostojnosti. Pogum do zmage! Jugoslovanske pozdrave pošilja: C. in kr. zrakoplovec.

Državni zbor bo baje sklican za dne 18. septembra na kratko zasedanje. Dnevni red: Novi davki. Slabi pozdravi Husarekove vlade.

Delegacije. Po poročilu dunajskih listov bodo delegacije sklicane koncem septembra.

Kdo je izdajalec Stiny. Vojni tiskovni stan in nemški listi so pred tednom zagnali velik križ, češ, poročnik Čeh Stiny je kriv poraza ob Pijavi. Češki listi poročajo sedaj, kdo in kaj je oni poročnik Stiny, katerega je poročilo vojnega tiskovnega stana označilo za silno navdušenega mladočeha, ki da je kot takšen izdal načrte za zadnjo našo ofenzivo ob Pijavi Italijanom. Poročnik Stiny je sin c. kr. okrajnega glavarja in uradnik c. kr. državne policije v Pragi. Družina je italijanskega pokolenja, a bila je vedno nemškega mišljenja. Stiny je zahajal v nemške šolske zavode in je tudi sam bil strogo nemškega mišljenja.

Angleži in Jugoslovani. Angleški državnik Balfour je imel na ustanovnem shodu jugoslovanskega odbora govor, v katerem je povdaril, da se morajo jugoslovanske dežele združiti v samostojno državo, da mora Balkan pripasti balkanskim narodom in da se morajo v vojni opustošene slovanske dežele obnoviti.

Nemška nestrpnost proti beguncem. Družina Bašanova je s Solkana pri Gorici bežala v St. Vid ob Glini. Tam sta ji umrla dva otroka. Oče je dal postaviti na grob spomenik, kajpada s slovenskim napisom. To je naredilo Sentvidčane tako besne, da se je sestel občinski svet in je sklenil, da mora g. Bašin odstraniti slovenski napis, ali bo pa občina dala odstraniti spominski kamen. G. Bašin se je pritožil na okrajno glavarstvo in sedaj je vprašanje, kako bodo razsodili c. kr. uradniki. Niti grobov ne more pustiti nemška nestrpnost pri miru in potem se še Nemci čudijo, da jih ne mara ves svet.

Kako skrbijo Nemci za Goriško. Za obnovo opustošene Goriške so v slovenskem delu dežele razven v sežanskem okraju nastavljeni kajpada nemški inženirji. Slovenski ne znajo več nego „Topertan!“ Za obnovo se nič ne brigajo. Ako pridejo ljudje k njim, odpravljajo jih z vsakdanjnimi besedami: „Zalibog, nimamo!“ Da bi kaj dobili, za to se ne brigajo. Ljudstvo je vse nesrečno in razburjeno. Vse uvidi, kako potrebna je jugoslovanska država, prosta vsakega tujnarodnega jarma. Vladi ključno: Ne obnavljajte naše nesrečne goriške dežele z nemško politiko, obnovljajte jo z ljubeznijo in sočutjem!

Kako hoče g. Ornič ptujskemu okraju dati — nemški značaj? Ker vse priuševanje zloglasnega „Stajerca“ o nemškem mišljenju slovenskega kmetiča nič ne pomaga, si je ptujski okrajni zastop izmislil novo sredstvo, da hočeš nočeš ponemči okraj: dal je na mejah okraja nabiti table s samo nemškim napisom: „Bezirk Pettau. Entfernung ... km.“ Gospod Ornič: Ali bo s tako otročarijo ubita Jugoslavija?? Menda bote prej Vi zaspali, kakor pa Jugoslovanska misel.

Ali smo Slovenci izdajalci? Okrajne oblasti so zahtevale od kmetov za prvo odpomoč v mestih in tovarnah prvo oddajo žita. V ptujskem glavarstvu so naši vrli slovenski posedniki pripeljali toliko zrnja, da je stal voz zraven voza od Jurčevega skladišča do železniškega prehoda. Celi dragi dan so nekateri tu morali čakati, da so prišli na vrsto. Vprašamo: Ali smo torej Slovenci izdajalci? Vse graje vreden pa je okrajni komisijonar, da ne preskrbi več osobja za prevzemanje žita: bila je samo ena tehtnica na razpolago in to v času, ko je za kmeta vsaka ura časa vredna cel kapital.

Strašno število. Glasom službene statistike je umrlo v Bosni in Hercegovini zadnji dve leti vojske 163.000 otrok pod 10 let starosti. To so naši majhni bratje in sestre, žrtve sedanjega strašnega vojske!

Za svobodo narodov! Angleški zunanji minister Lord Džorž je izdal dne 5. avgusta, kot ob obletnici, ko je pred štirillet leti stopila Anglija v svetovno vojno, sledeči oklice na prebivalstvo: „Vstrajajte! V tej vojni se ne bojimo za nobene sebične namane, — marveč za svobodo narodov, katere so bili oropani s surovo silo. Dokazati hočemo, da se ne sme nobeden šteto mogočen narod udati pohlepnosti militarizma, ne da bi ne prejel zaslužnega plačila svobodnih narodov. Vstrajajte! Naši upi na končno zmago niso bili nikdar tako stajni, kakor zdajno sedaj. Pravi svetovni svetel so naši namani namana odročiti

vsako pametno ureditev, predlagano od zaveznikov. Končno so pa vrgli krinko zmernosti proč od sebe, so razkosali Rusijo, zasužnjili Rumunijo ter končno skušali dobiti vso svetovno nadoblast v svoje roke na ta način, da so z obupno silo napadli zaveznike. Toda nemške sanje po svetovni nadvladi se jim ne bodo nikdar uresničile. V nalogi, katero smo sprejeli, moramo vstrajati tako dolgo, dokler ne dosežemo pravične in trajne ureditve vseh vprašanj.“

Nemec, Madžar in Hrvat. Slovenska mati se nam pritožuje, da nek učitelj v Mariboru grdo zanikuje slovensko govorico. Mala hčerkica se vedno prijoče domov in pogosto pravi: „Učitelj me tako grdo gledajo in kričijo nad menoj, če govoriva z Bregantove Mico slovensko.“ — „Hrvatski List“ pa piše: „Madžarski učitelj je bil na deželi s skupino deca. Na neko nerazumljivo vprašanje madžarskega učitelja mu odgovori Hrvat, da ga ne razume. Zahteval je, naj govori hrvatski, saj je večš hrvatsčino. Madžar je strašno razkačen pljunil na tla in in zavpil: „Plu Horvat!“ — In mi jugoslovani bi naj imeli take ljudi za svoje gospodarje!

Sv. Oče uživa vedno več ugleda. Znano je, da so bili odnosi med papežem in nam sovražnimi državami pred vojno jako nezadovoljivi. Francija, Anglija, Amerika niso imele pri papeški Stolici niti svojih zastopnikov. Vojna je položaj dokaj izpremenila. Nemški sovražne države pa so sedaj spoznale velik pomen Svete Stolice in so zato kmalu navezale s papeško Stolico prijateljske stike ter sploh izkazovale papežu mnogo uljudnosti. Nedavno je angleški prestolonaslednik posečil papeža in tudi predsednik Severne Amerike Wilson vzdržuje vedno prijaznejše stike z Vatikanom; celo razmerje med Italijo in poveljarem katoliške Cerkve se je prav znatnoboljšalo. Sedaj bo obnovila tudi Francija, ki je za časa velikega cerkvenega boja odpeklicala svojega zastopnika pri papeški Stolici, diplomatske stike z Vatikanom. Tudi Kitajska bo imenovala prvič svojega poslanika pri Sveti Stolici. Katoličani se tega velikoga ugleda sv. Očeta srčno veselimo.

2½ milijarde K letnih obresti mora plačevati Avstro-Ogrska za svoje dolgove.

Avstrijski vojni stroški v štirih letih. Koliko stane Avstrijo sedanja svetovna vojna, je pač najbolj razvidno iz našega državnega proračuna. Vojna je dosedaj stala našo državno polovico 57½ milijarde K.

Skupni vojni stroški štiriletne vojevanja znašajo, kakor so izračunali v Berlinu, za vse države okoli 1000 milijard K. Pomislimo samo, koliko bi se za to velikansko svoto dalo dobrega storiti za vse stanovne.

Nemške armade morajo biti poražene.“ Angleški minister Kuršil je izjavil: Vojno moramo dobiti, a je še nismo dobili. Nemški narod trpi in krvavi vsled slabe prehrane. Zato se morajo Nemci zgrediti, a mi vstrajati. Trije strašni dogodki so letos zadeli Nemčijo: Njeni napadi na angleško-francoske armade so se ponavrečeli, podmorsko vojno smo popolnoma ukrotili in ameriške armade se izkrcavajo v tolikem številu, da oboja postati naša moč prevladujoča. Skleniti mir sedaj, ko Nemčija navidezno slavi svojo moč, dejansko je pa omajana, bi vžgalo našemu plemenu za več rodov znamenje namišljenega poraza. Sovražnosti se na noben način ne morejo prejel ustaviti, dokler niso nemške armade odločilno poražene in dokler nemški narod protivojno in končno veljavno ne zlomi sistema, ki ga je zapeljal K tolikim in strašnim zločinom. Drugače se Nemcem vstop v zvezo narodov ne more dovoliti.“

V Nemčiji se vršijo velike spremembe. Načelnik admiralskega štaba nemške vojne mornarice p. Holcendorff je odstopil. O vzrokih njegovega odstopa se slišijo različne vesti. Ene pravijo, da je moral odstopiti, ker podmorski čolni niso dosegli zaželjenega uspeha in niso mogli preprečiti velikega prevoza ameriških čet in vojnega gradiva v Evropo. Berollska poročila pa naglašajo, da je Holcendorff odstopil le radi tega, ker je imel — srčno hibo. Za njegovega naslednika je imenovan admiral Scheer, ki hoče zopet z vso silo vršiti podmorski boj.

Poljaki so v Varšavi sklenili, da bodo le tedaj odstopili svoja odvišna živila Nemčiji in Avstriji, če se Poljski zagotovi samostojnost in prost dohod do morja.

Ukrajina v nobenem slučaju ne more izpolniti gospodarskih obveznosti, ki jih je svoječasno podpisala Nemčiji in Avstriji. Tako je izjavil poslanik prof. Forgaš. Ukrajina nima niti približno toliko žita, niti živine, ne drugih surovin, kakor so jih Nemci narekovali v mirovni pogodbi.

V Rusiji vladajo zopet velike zmešnjave. Prave vlade ni. V osrednji Rusiji so še na krmilu boljševiki. V Sibiriji, na Uralu in velikem delu Rusije, ki mejijo Sibirijo, pa dosejajo Čehoslovaki dnevnih večje zmage nad boljševiki. Tako so zadnje dni zavzeli veliki ruski mesti Jekaterinodar in Orenburg ob Uralu. Čehoslovaške čete prodirajo vedno dalje v Osrednjo Rusijo. Od severa jim hitijo na pomoč Angleži, Amerikanci in Japonci. Namen teh čet je, da napravijo v Rusiji red in da organizirajo rusko prebivalstvo proti Nemcem.

Angleški minister lord Cecil je izjavil, da skušajo nekateri Nemci doseči, da bi se sestale vse prijateljske države in bi se dogovorile o tem, kako bi se omajilo prellvanje krvi. Cecil pravi, da ne verjame temu nemškemu vabilu, ker on predebro pozna nemški narod, posebno Pruse. Čuvati se je treba — pred Nemci, ker oclj Prusov ostane na vake isti; zagospodariti naj vaim svetom.